

העוולה: רכוש פרטי



רוצה העירה. אליהו אסור (17) התאהב בעיר, הוא אינו רוצה בכיבוש השממה.

ההכשרה שלו. לעומתם טענה מפא"י כי גם לה יש בתי כנסת משלה וכי גם בחור בית יבונים מקוה.

בגל הראשון של העלייה, בחודשי ינואר-פברואר, באו שני הצדדים על סיפוקם. ה' עולים נשלחו לשני המחנות. אולם כעבור זמן מה החלה בחורבנות הסתה נגד המדריכים והמדריכות, אנשי מפא"י. המסיתים טעו כי מטבח המחנה סיפק לעולים אוכל בלתי כשר, וכי הרשמת לדי העולים לבתי-ספר ממלכתיים חופשיים נעשתה תחת לחץ.

בראשית היתה עליה המונית. היא הביאה גל גדול של עולים כצפון-אפריקה, רובם מקרים סוציאליים, ביניהם רבים חולי-שחפת וחולירוח. מחלקת הקליטה של הסוכנות מצאה פתרון ארצי: מעברות. הפתרון הארצי הפך לפתרון של קבע: החולים יושבים עד היום באותן המעברות. מה שעולה למדינה בסכומים כספיים ניכרים, שימש שיעור יקר לסוכנות.

באוגוסט 1954 נקבעה תוכנית חדשה ל' קליטה. סיסמת התכנית: 'מהאניה להתייש'



רוצה הביתה. ישראל מסעוד (48) אומר כי אינו סחורה עבור לעסקו. רוצה למרוקו.

גיעו לארץ לפניו שהו בחרובות וחזרו ה' עירה. הם סיפרו לו על בית שלישי הקרוב יותר לעיר: מחנה שערי-העליה. אליהו הח' ליט ללכת לבית השלישי. אליו הצטרפו גם יתר העולים.

ציר נפשות

באותו זמן, כתוצאה מהפגנות החוזרות ונשנות של תושבי חרובות נערך במשרדי ה' סוכנות דיון חירום. הוחלט: כל עולה רשאי וזכאי לבחור לו את זרם ההתיישבות המתאים לו. אולם ברגע שהסתיים הויכוח סביב ציר-הנפשות המפלגתי הוברר כי הוא היה מיותר בהחלט. העולים החדשים, גם אלה שהתיישבו כבר בצריפוני שערי-העליה, וגם אלה שהגיעו אחריהם, החליטו לשנות מקצו' עם מדורי דורות, להשתקע בסביבות העיר.

אנשי הסוכנות החליטו לא להככים ל' הפרת ההסכם שנחתם על ידי העולים במרו' קו. הם ידעו שכניעתם לעולים עלולה להוות תקדים מסוכן לגבי העליה ממרוקו בכלל. הם הועיקו לנמל את המשטרה, העמיסו בכח את העולים על מכוניות המשטרה. העולים הוסעו לחבל לכיש, חולקי בין שני המח' נות היריבים. מכוניות-המשא של התנועות היריבות נשארו ריקות בנמל.



נקיון ואדיבות משפרים את האדם. קובעת כרזת קיר באחד הביתנים בשער העליה (למעלה). יוסף עבאס (51) ובני משפחתו אינם מבחינים ברור את אשר אומרות האותיות הם ילכו למקום בו הכל נקי יותר ובני האדם הם, בדרך כלל, אדיבים יותר.

מדריכי חרובות הודיעו להנהלת הסוכנות כי הסתת העולים שאינם מבחינים עדיין בין ימינם ושמאלם עלולה להביא לאנרכיה ב' ניהם. תוצאה ראשונה אפשרית: סירוב ה' עולים לצאת בכלל להתיישבות.

הסכסוך הגיע לשיאו כשנודע שמדריכי חרובות עיכבו צ'קים ששלח משרד-הסעד ל' נזקקים (שלא היו) במסגרת קמחא די'פסחא. המדריכים טענו כי הצ'קים נשלחו במטרה לרכוש נפשות למפלגתו של שר-הסעד, שלחו את הצ'קים לא-נפרעים למשרד-האיצר ל' ביורו.

ההסתה נמשכה והחריפה. בשבוע שעבר עלו כמה עשרות משפחות מהושבי חרובות צפונה, הפגינו לפני משרד-הסוכנות בתל-אביב. דרישתם: לעבור למחנה-המעבר הדתי משואה. בינתיים, זמנית, הועברו לשכון ב' מחנה שערי-העליה.

שני בתים? — לא בית שלישי

אליהו אסור בן ה'17, מדמנת, מרוקי, ש' מע בכפרו הנידח בהרי האטלס הרבה על ארץ-האבות, זבת החלב והדבש שבמזרח. הוא גם ידע כי אחיו בארץ זו מצפים לכו' או בקוצר רוח. השליח גרינקה, ליד מורח' אירופה, הרבה לספר לו ולבני כפרו על ה' מדינה החדשה שהוקמה במיוחד בשבילם. לכן לא הופתע גם, בהגיעו לנמל חיפה, ל' אות את קבלת הפנים הנלהבת. משני הצד' דים כבר חיכו מכוניות בנמל נכונות לקחתו לבית שהובטח לו. אך הוא הופתע לשמוע כי מצפים לו שני בתים.

אולם חוץ מהמארחים לבושי השחורים וה' מארחים לבושי האדמי גילה אליהו בתוך הקהל גם פנים מוכרות יותר. שכניו שה'

בות'. היא היתה שונה מהתוכנית הקודמת גם בשלושה סייגים נוספים:

- אין מעלים חולירוח.
- אין מעלים חולים בשחפת פתוחה.
- אין מעלים משפחות ללא מפרנס אחד לפחות.

הנימיק לסייגים: הרצון שלא להכביד על תנאי הקליטה במדינה.

פשע ומחלות

בו נמנן שכמעברות ליד הערים שגשגו הפשע, הלכלוך והמחלות, נשארו אדמות ה' פיתוח ברחבי הארץ בשממות. ביניהם ה' שטחים הנרחבים של חבל-לכיש. מצב זה נמשך עד שבתחילת החורף הוקמו באיזור שני מחנות הכשרה חקלאית, משואה וחרי בית. משואה היתה שייכת לפועל-המזרחי. חרובות לאיחוד הקיבוצים והקבוצות (ממא"י).

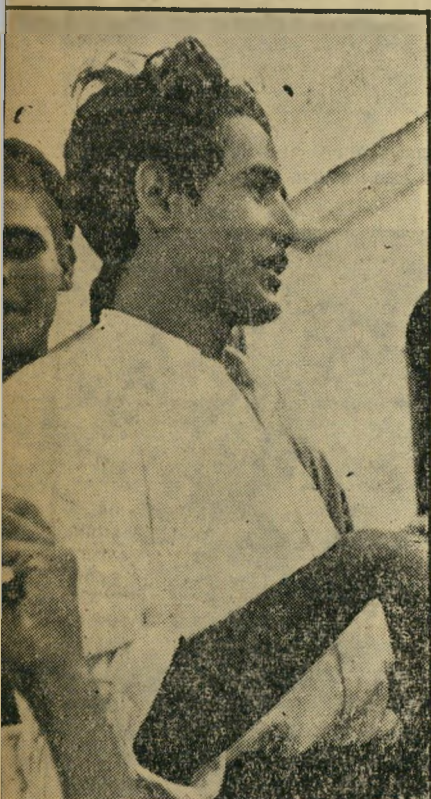
שני המחנות חיכו לעולים.

העולים הגיעו. הפעם לא היו אלה מקרים סוציאליים: העולים, כפריים מהרי האטלס, עסקו עוד במקומם בחקלאות והוגדרו שם להתיישבות חקלאית בחבל-לכיש. שליהתם הסופית למקומות ההתיישבות נקבעה בהת' אם לחלוקה פנימית שקטה בתוך הזרמים. הזרמים סערו. הפועל המזרחי טען כי היות והעולים דתיים חייבים הם להקלט במחנה

• בדו"ח מצפון-אפריקה כתב שליח הארץ שבתאי טבת, כי בניגוד לסברה המקובלת אין יהודי צפון-אפריקה בכללם דתיים ב' מיוחד.



רוצה לפועל-המזרחי. יצחק בן-גולו (41), איפר דתי, שואף לחיים דתיים בארץ.



רוצה למפא"י. יוסף אוהיון (29) מאמין כי הארץ הזאת מיועדת לפועל ולאכיר.